Research Article / Araştırma Makalesi

https://academicopinion.org/

Elektronik Para Koruma Hesaplarında Nema Yasağı: Hukuki Sınırlar, İktisadi Sonuçlar ve Uluslararası Karşılaştırmalar

Yield Prohibition on Electronic Money Funds: Legal Framework, Economic Implications And International Comparisons

Kenan SEVİNÇ[1] Berkin BİLGİÇ[2]

[1] İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı Doktora Programı, İstanbul/Türkiye, kenansevinc@gmail.com

[2]Bilgi Sistemleri İç Denetiçisi, İstanbul/Türkiye, berknbilgc@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, elektronik para kuruluşlarının kullanıcı fonlarını koruma biçimlerine ilişkin mevcut hukuki çerçeveyi inceleyerek, Türkiye'de uygulanan mutlak nema yasağının ekonomik, hukuki ve operasyonel etkilerini analiz etmektedir. Elektronik paraya dayalı ödeme sistemlerinin hızla yaygınlaştığı günümüzde, fonların yalnızca güvenlik amacıyla pasif biçimde tutulması işletmeler açısından önemli maliyetler doğurmakta; finansal yenilikçiliğin ve sürdürülebilirliğin sınırlandırılmasına neden olmaktadır. Bu çalışmada, elektronik para fonlarının mevzuat gereği TCMB nezdinde bloke edilmesi, bu fonların nemalandırılamaması ve kuruluşların bu fonlardan herhangi bir gelir elde edememesi gibi uygulamalar ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Ayrıca, Avrupa Birliği, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri gibi farklı ülkelerin yaklaşımları incelenerek Türkiye'ye kıyasla daha esnek ve dengeleyici modellerin benimsendiği ortaya konulmuştur. Çalışma, koruma hesaplarının güvenlik amacıyla korunmasının gerekliliğini kabul etmekle birlikte, sınırlı ve kontrollü nemalandırma modellerinin kullanıcı güvenliğini riske atmadan uygulanabileceğini değerlendirmektedir. Bu kapsamda hem düzenleyici netliğin artırılması hem de elektronik para kuruluşlarının sürdürülebilir iş modelleri kurabilmesine imkân sağlayacak politika önerileri geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Elektronik Para, Koruma Hesabı, Nema Yasağı, Ödeme Hizmetleri, Finansal Regülasyon*

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi

Başvuru Tarihi: 11 Kasım 2025

Kabul Tarihi: 25 Mart 2026

Makale Türü

Araştırma Makalesi

Sorumlu Yazar

Kenan SEVİNÇ

ABSTRACT

This study examines the legal framework governing the safeguarding of user funds by electronic money institutions and analyzes the economic, legal, and operational implications of the strict prohibition on yield generation in Türkiye. As electronic-money-based payment systems continue to expand, the requirement to hold user funds solely for security purposes and without any financial return creates significant cost pressures on institutions and limits the development of sustainable and innovative financial models. The study evaluates the obligation to block funds at the central bank, the inability to generate returns on these balances, and the requirement that institutions refrain from obtaining any financial benefit from safeguarded funds. It also reviews international approaches by analyzing the practices in the European Union, the United Kingdom, and the United States, showing that these jurisdictions generally adopt more flexible and balanced models compared to Türkiye. While acknowledging the importance of maintaining strong consumer protection through strict safeguarding rules, the study argues that controlled and limited return-generation mechanisms can be implemented without compromising fund security. Based on this evaluation, the study proposes policy options aimed at strengthening regulatory clarity and enabling electronic money institutions to build more sustainable business models in the evolving digital finance ecosystem.

Keywords: *Electronic Money, Safeguarding Account, Yield Prohibition, Payment Services, Financial Regulation*

ARTICLE INFOS

Article History

Received: November 11, 2025

Accepted: March 25, 2026

Article Type

Research Article

Corresponding Author

Kenan SEVİNÇ

1. Giriş

Finansal hizmetler son yıllarda dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte önemli bir değişiklik göstermiştir. Küresel düzeyde finansal teknoloji (fintech) odaklı ödeme çözümlerinin artması, Bank for International Settlements (Uluslararası Ödeme Bankası-BIS) ve Dünya Bankası'nın (Committee on Payments ve World Bank Group,2020) vurguladığı üzere, dijital finansın hem finansal kapsayıcılığını artırmış hem de ödeme altyapılarında yapısal dönüşümlere yol açmıştır. Bu ilerleme teknolojik dönüşümün yanında pandemi dönemi gibi sosyal olgular, ekonomik ihtiyaçlar ve hukuki gereklilikler ekseninde şekillenmiştir. Özellikle nakit kullanımının azalması, internet ve mobil tabanlı çözümlerin artışı, tüketicilerin finansal işlemlerinde hız ve kolaylık beklentileri, geleneksel bankacılık sisteminin dışındaki

Atıf/Cite as: Sevinç, K. & Bilgiç, B. (2026). Elektronik Para Koruma Hesaplarında Nema Yasağı: Hukuki Sınırlar, İktisadi Sonuçlar ve Uluslararası Karşılaştırmalar. *Journal of Academic Opinion*, 6(1): 15-23.

aktörlerin sahneye çıkmasına neden olmuştur. Bu aktörlerin önemlilerinden bir tanesi genel olarak ödeme hizmetleri sunan ve özelde fon transferi fonksiyonu ile ayrışan "elektronik para kuruluşları" (EPK) yer almaktadır.

EPK, 6493 sayılı "Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'un (Kanun) 3. maddesinde: "Elektronik para kuruluşu: Kanun kapsamında elektronik para ihraç etme yetkisi verilen tüzel kişi" olarak tanımlanarak, sunulan ödeme hizmetlerinde elektronik paranın kullanılması EPK niteliğinin kazanılmasında esas kabul edilmiştir. (TCMB, 2013: md. 3) Yine aynı maddede, elektronik para: "Elektronik para ihraç eden kuruluş tarafından kabul edilen fon karşılığı ihraç edilen, elektronik olarak saklanan, bu Kanunda tanımlanan ödeme işlemlerini gerçekleştirmek için kullanılan ve elektronik para ihraç eden kuruluş dışındaki gerçek ve tüzel kişiler tarafından da ödeme aracı olarak kabul edilen parasal değeri," şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanım, elektronik paranın, fiziksel veya kaydi para yerine geçebilen, dijital ortamda işlem gören bir değer birimi olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak daha önemlisi, elektronik paranın yalnızca alınan fon kadar ihraç edilebilmesi, yani bire bir karşılık esasına dayanmasıdır. Bu durum, elektronik parayı kredi yaratma aracı olmaktan uzaklaştırmakta ve onu yalnızca dijital bir "taşıyıcı değer" haline getirmektedir.

Öte yandan ödeme hesabı: "Müşteri adına açılan ve ödeme işleminin yürütülmesinde kullanılan hesabı" şeklinde, ödeme işlemi ise: "Gönderen veya alıcının talimatı üzerine gerçekleştirilen fon yatırma, aktarma veya çekme faaliyetini" şeklinde tanımlanmaktadır. Böylece ödeme hesabı ve elektronik para gibi iç içe ama esasen amaçları bakımından ayrışan iki ayrı fon ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bunlara ilişkin koruma hesapları bakiyeleri ve bunların nasıl korunacağına ilişkin kurallar da farklılık göstermektedir.

Elektronik para, ödeme hizmeti sunan ve faaliyet izni alınması yani yaygın kullanımı ile lisanslı olarak faaliyet gösteren kuruluşlar tarafından kullanıcıdan alınan fon karşılığı oluşturulan dijital değer birimidir. EPK'lar, bu sistemin temel oyuncuları olarak ödeme işlemlerini dijital ortamda gerçekleştirmek üzere elektronik para yaratma yetkisine sahiptir. Öte yandan, bankaların da aynı ödeme hizmetlerini sunma yetkileri bulunmakla birlikte bankaların ödeme faaliyetlerini sunmalarında temel farklar bulunmaktadır. Bankalar, ödeme hizmetlerini mevduat olarak topladıkları fonlar üzerinden sunmakla birlikte mevduat toplamanın amacı sadece ödeme hizmeti sunma olmamakta nema, saklama gibi amaçlara da konu olabilmektedir. EPK'lar ise fonları ancak ödeme hizmeti sunma amacıyla toplayabilmekte, müşterilerine zamana ve tutara bağlı olarak herhangi bir nema verememekte, ayrıca bu fonlara ilişkin düzenlenmiş ciddi bir koruma mekanizması ile faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Türkiye'de EPK'ların faaliyetleri, Kanun ve Kanun çerçevesinde çıkarılan ikincil mevzuat ile düzenlenmektedir. İlgili düzenlemeler, fonların nasıl tedavül edileceğini, nasıl saklanacağını, nerede tutulacağını, hangi faaliyetlerde kullanılabileceğini ve hangi faaliyetlerin yasak kapsamında olduğunu açıkça belirlemektedir. Bu düzenlemelerin en dikkat çeken yönlerinden biri ise, elektronik para karşılığında alınan fonların herhangi bir getiri sağlamaya yönelik olarak işletilmesinin yasaklanmasıdır. Yani EPK, kullanıcıdan aldığı fonları bankaya yatırarak faiz elde edemez; bu fonları menkul kıymete dönüştüremez, hatta fonlar TCMB nezdinde blokeli olarak bulundurulmak zorundadır.

Bu noktada doğan temel tartışma: Bu mutlak nema yasağı, gerçekten gerekli midir? Elektronik para kuruluşlarının fonları sınırlı da olsa nemalandırmaları mümkün değil midir? Uluslararası uygulamalar bu konuda nasıl bir yaklaşım benimsemektedir? şeklinde sorularla ifade edilebilecektir.

Bu çalışmada, yukarıdaki sorulara yanıt aramak üzere Türkiye'deki mevcut hukuki rejim analiz edilecek; Kanun'a bağlı ikincil düzenlemeler düzeyinde getirilen sınırlar değerlendirilecek ve farklı ülkelerdeki mevzuat uygulamaları ile karşılaştırma yapılacaktır. Amaç, fon güvenliği ile finansal sürdürülebilirlik arasındaki dengeyi sağlamak için Türkiye'nin mevzuat sisteminin nasıl evrilebileceği konusunda fikir üretmektir.

Bu amaç doğrultusunda çalışmada, mevzuat metinleri ve düzenleyici belgeler doktrinel yöntemle incelenmekte; buna ek olarak seçilmiş elektronik para ve ödeme kuruluşlarına ilişkin kamuya açık finansal veriler, sektör raporları ve istatistikler üzerinden nicel göstergelere yer verilmektedir. Bu yaklaşım, nema yasağının hukuki çerçevesi ile iktisadi yansımalarının birlikte değerlendirilmesine imkân tanımaktadır. Ayrıca çalışma, ödeme fonları ile elektronik para fonları arasındaki ayrımın nema rejimi bakımından doğurduğu sonuçları sistematik biçimde ortaya koymayı ve bu ayrımın düzenleme politikası üzerindeki etkilerini tartışmayı hedeflemektedir.

Bu yönüyle çalışma, literatürde genellikle ayrı ayrı ele alınan koruma hesapları, nema yasağı ve finansal sürdürülebilirlik tartışmalarını Türkiye bağlamında birlikte ele alan ve karşılaştırmalı perspektifle düzenleme önerisi geliştiren çalışmalardan biridir.

Elektronik para ekosisteminin büyüme hızı ve işlem hacmindeki artış, bu alanda uygulanan düzenlemelerin sadece güvenlik boyutuyla değil, aynı zamanda ekonomik etkinlik, rekabetçilik ve finansal mimari üzerindeki etkileriyle birlikte değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, mevcut hukuki çerçevenin sektörel gelişmeyi hangi yönlerden teşvik ettiği veya sınırladığı sorusu giderek daha kritik hâle gelmektedir. Sektör, bir yandan finansal verimlilik ile maliyet ve benzeri açılardan var olurken bir yandan da kısıtlı işlem çeşitliliği ancak bu sayede kazanç sağlanmasını beklemek durumundadır. Bu çelişkili zorluğun aşılabilmesi için işlem çeşitliliğini arttırılması gibi pek çok öneri sunulabilecektir. Ancak bu çalışma özelinde dikkat çekilen unsur kamuya önemli bir yük getirmeyeceği halde sektörün sürdürülebilirliğine önemli katkı sağlayacak olan koruma hesaplarına nema verilmesi gibi yöntemlerdir.

Çalışmada kullanılan nicel değerlendirmeler, seçilmiş elektronik para ve ödeme kuruluşlarına ait kamuya açık finansal veriler ile sektörel rapor ve istatistiklere dayanmaktadır. Bu veriler, düzenleme etkilerinin genel görünümünü ortaya koymak amacıyla kullanılmış olup şirket içi muhasebe kayıtları, bireysel sözleşmeler ve düzenleyici kurumlara sunulan özel raporlar analize dâhil edilememiştir.

Makalenin devamı şu şekilde yapılandırılmıştır: İkinci bölümde elektronik para, ödeme fonları ve koruma hesaplarına ilişkin kavramsal ve hukuki çerçeve ele alınmakta; üçüncü bölümde literatür değerlendirmesi sunulmaktadır. Dördüncü bölümde uluslararası uygulamalar karşılaştırılmakta; beşinci bölümde Türkiye'nin mevcut yaklaşımı hukuki ve iktisadi boyutlarıyla tartışılmakta ve buna ek olarak koruma hesaplarına ilişkin fırsat maliyeti, kamuya açık finansal verilerden türetilen örnekleyici bir tablo üzerinden görünür kılınmaktadır; altıncı bölümde ise politika önerileri ve mevzuat değişikliği teklifi yer almaktadır.

2. Kavramsal ve Hukuki Temeller

2.1 Elektronik Para Nedir?

Elektronik para, yukarıda tanımı verildiği üzere fon karşılığı ihraç edilen, elektronik olarak saklanan ve ödeme aracı olarak kullanılan bir para türüdür. Tanım gereği, elektronik para sisteminde "bire bir karşılık esası" geçerlidir. Yani örneğin kullanıcıdan alınan her 1 TL'lik fon, 1 TL tutarında elektronik para ihraç edilmesini gerektirmektedir.

Bu yönüyle elektronik para, klasik bankacılık sisteminde yer alan mevduatlardan ayrılmaktadır. Mevduat 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 61. Maddesinde ifade edildiği üzere hesap sahiplerince

talep edildiği anda mevduat sahibine ödenmek zorundadır (T.C. Yasalar, 2005: 61). Ancak mevzuat bakımından varsayılan kabul bu ise de pratikte gerek sözleşme şartları gerek likidite yönetimi gerek de genel hukuk hükümleri çerçevesinde inisiyatif alınabilen istisnai durumlarla yönetilebilmektedir. Bu yönüyle banka bilançolarında yer alan, kredi yaratımı için kullanılabilen bir diğer deyişle para çoğaltanı etkisi olan ve faiz/kâr payı geliri sağlayan bir kaynaktır. Oysa elektronik para kuruluşları, aldıkları fonları yalnızca kullanıcı talimatıyla ödeme yapmak amacıyla kullanabilir. Bu durum, elektronik parayı sadece bir değer aktarım aracı hâline getirmektedir. Ancak değer aktarımı her an bir ödeme amacıyla kullanılmadığından bu fonlar da mevduat gibi kaydedildikleri hesaplarda bekleyebilmektedir.

EPK'lar, kullanıcıdan aldıkları fonların mülkiyetine sahip değildir. Bu fonlar, kuruluşun bilançolarında varlıklar ve aynı zamanda yükümlülükler arasında gösterilmektedir. Buna rağmen özü itibarıyla bilanço içinde olmasına rağmen herhangi bir inisiyatife konu olmadığından emanet hesaplar mahiyetindedir. Dolayısıyla elektronik para kuruluşları, sadece fonun güvenliğini sağlamak ve işlemleri gerçekleştirmekle yükümlüdür.

2.2 Koruma Hesapları ve Fonların Ayrıştırılması

Kanun'un 22. maddesi fonların korunması ve teminat hususlarını düzenlemekte ve bu madde kapsamındaki usul ve esasların çıkarılacak bir yönetmelik tarafından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB-Banka) tarafından belirleneceği belirtilmektedir. Bahse konu maddeye dayanılarak çıkarılan Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) 34. maddede ödeme fonlarının korunması ve 35. maddede elektronik para karşılığı toplanan fonların korunması izah edilmiştir. Mezkûr maddelerde fonların koruma hesaplarında tutulması gerektiği düzenlenmiştir. Bu koruma hesapları, ödeme fonlarının korunması ve elektronik para karşılığı toplanan fonların korunması amacıyla açılır ve diğer hiçbir faaliyetle ilişkilendirilememektedir. Ödeme fonları; "bir ödeme işleminin gerçekleştirilmesi için kuruluşun, şubelerinin, temsilcilerinin veya kuruluş adına hareket eden üçüncü taraf bir hizmet sağlayıcının müşteriden veya bir müşteri adına diğer bir ödeme hizmeti sağlayıcısından aldığı müşteri adına uhdesinde tuttuğu ancak henüz alıcıya ya da alıcının ödeme hizmeti sağlayıcısına ödenmemiş fonların toplamından oluşur." şeklinde tanımlanmaktadır. Bu fonların bir banka nezdinde diğer fonlardan ayrıştırılarak tutulacağı ve gecelik vadede nemalandırılabileceği belirtilmektedir. Bu fonların yine Banka tarafından belirlenen usul ve esaslara göre Banka'ya raporlanacağı ifade edilmektedir. Tedavüldeki elektronik para tutarına ilişkin fonların da benzer şekilde bir banka nezdinde ayrıştırılmış bir hesap altında tutulacağı hüküm altına alınmaktadır. Elektronik paranın kural olarak tedavül edildiği iş günü sonuna kadar elektronik para koruma hesaplarına aktarılacağı da düzenlemede yer almaktadır. Bununla birlikte hesapların tutulduğu banka tarafından günsonu bakiyesinin TCMB nezdindeki koruma hesaplarında bloke edileceği elektronik para karşılığı tutulan fonlar ile ödeme fonlarının koruma hesaplarında ayrışan uygulamalar olarak ortaya çıkmaktadır.

İster ödeme fonları için olsun ister de elektronik para karşılığı toplanan fonlar için olsun koruma hesaplarının temel özellikleri şunlardır:

- Fonlar, kuruluşun kendi hesaplarından tamamen ayrı tutulmaktadır.
- Fonlar teminat olarak gösterilemez.
- TCMB tarafından belirlenen yöntemlerle Banka'ya raporlanır.
- Günlük mutabakat zorunluluğu vardır.
- Anonim hesaplar dışında müşteri bazında takip edilmek zorundadır.

Bu aşamada belirtilmesi gereken ve çalışma kapsamında detaylandırılmayacak bir nokta da; yukarıda verilen raporlama konusudur. TCMB ödeme hesabı ve elektronik para hesabı ayrımını ve bunlar için tutulan fon hesaplarını tanımlayıp raporlanmasını istemektedir. Ancak raporlamaların yoruma açık ya da gri noktalarında olası yorum farkları aynı zamanda kuruluşlar arasında ödeme koruma hesapları lehine bir sonuç yaratma riski barındırmaktadır. Bu durumda bir işlem türünde bir kuruluşun sınıflandırması ödeme hesabı olup nema alabilecekken diğer bir kuruluşun elektronik para hesabında sınıflandırıp bundan mahrum kalması muhtemel olacaktır. Bu da çok sıkı bir denetim ve izahı tartışmaya kapalı bir netlik gerektirdiğinden bir risk olarak sektörde taşınıyor olabilecektir.

Koruma hesabı, kullanıcı fonlarının kötüye kullanılmasını ve kuruluşların bu fonları şirketlerinin günlük faaliyetlerinde kullanmalarını önlemek amacıyla oluşturulmuş bir yapı olup, sistemde şeffaflık ve izlenebilirlik sağlar. Ancak elektronik para hesaplarına yönelik oluşturulan koruma hesaplarının hiçbir şekilde işletilememesi, yani faiz, nema, kâr payı gibi getiriler sağlamaması, fonun zaman içinde ekonomik değerini yitirme riski yanında kuruluşların sürdürülebilirliği açısından da önem taşımaktadır. Bu noktada "nema yasağı" olarak tarif edilebilecek bir tartışma doğmaktadır.

2.3 Nema Kavramı ve Mevzuattaki Yeri

"Nema" terimi, Türk Dil Kurumu sözlüğünde büyüme, gelişme, çoğalma olarak ve ekonomide faiz olarak tanımlanmaktadır. Genel olarak finansal kuruluşlar kullanımında bir varlığın getiri sağlayacak biçimde değerlendirilmesini ifade eder. Nema; faiz, kâr payı, repo geliri, bono faizi gibi çeşitli finansal araçlar aracılığıyla sağlanabilmektedir. Bu getiriler, mevduat hesapları ya da yatırım fonlarında olağan finansal kazançlar olarak kabul edilir. Ancak elektronik para alanında durum oldukça farklılaşmaktadır.

Kanun'un 20. maddesinin beşinci fıkrası, bu konuda açık bir düzenleme içermektedir: "Elektronik para ihraç eden kuruluş, elektronik parayı elinde bulundurma süresine bağlı olarak elektronik para hamiline faiz veremez ve herhangi bir menfaat sağlayamaz." (T.C. Yasalar, 2013) Bu hüküm, yalnızca kullanıcıya doğrudan menfaat sağlanmamasını içeriyor görünmektedir. Buradaki yaklaşımın elektronik para fonlarının bir mevduat toplama faaliyeti gibi değerlendirilmemesi gerektiğinden ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Nitekim maddenin gerekçeli metninde: "Elektronik para ihraç eden kuruluşun elektronik para hamiline elektronik parayı kullanmadan elinde bulunduracağı süreye paralel olarak faiz işletmesi ve başka bir menfaat sağlaması yasaklanarak beşinci fıkra ile elektronik para karşılığı toplanan fonların mevduat gibi işlem görmesinin engellenmesi amacına katkı sağlanmaktadır." ve devamında: "Elektronik para kuruluşları elektronik para ihracı karşılığında fon toplamaktadırlar. Ancak toplanan bu fonlara faiz işletilmesi, herhangi bir menfaat sağlanması ve bu fonlardan kredi verilmesi gibi faaliyetler açık bir şekilde yasaklanmıştır. Tüm bu hususlara paralel olarak yedinci fıkrada elektronik para kuruluşlarının elektronik para ihracı karşılığında aldığı fonların 5411 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine göre mevduat veya katılım fonu olarak kabul edilmeyeceği düzenlenmiştir." geçen ifadelerden genel olarak fonların mevduata benzetilmemesi yaklaşımının olduğu çıkarımı yapılabilecektir. (T.C. Yasalar, 2005: 61)

Ancak konunun çalışmamız kapsamında ilgilendiği nokta; bu fonların ödeme fonlarında olduğunun aksine, aynı zamanda EPK'nın elektronik para karşılığı toplanan fonlar üzerinden herhangi bir gelir elde etmesinin mümkün olmamasıdır. Mevzuat müşteri lehine bir menfaat sağlanamayacağını açıkça düzenlemiş olduğu halde ödeme

hesabı koruma fonlarının gecelik nemalandırılabileceği hususuna benzer bir şekilde elektronik para koruma hesapları için bir düzenleme içermemektedir. Genel ve maddeler bazındaki gerekçeli metinlerde de bu konuda herhangi bir açıklama yer almamaktadır. Daha da ötesinde Yönetmelik düzeyinde de bu engel; ödeme fonlarının korunması başlıklı 34. madde kapsamındaki fonların bir banka nezdinde tutulmasını öngörürken, elektronik para karşılığı toplanan fonların korunması başlıklı 35. maddede buradaki fonların günsonu bakiyelerinin TCMB nezdinde blokeli hesaplarda tutulacağı belirtilerek nema engeli pekiştirilmektedir. (TCMB, 2021: md. 34-35)

Mevzuatın nema engelini açıkça düzenlememesine rağmen bu engelin olduğuna dayanak olarak gösterilebilecek bir diğer yaklaşım ise muhasebe kayıtlarından ortaya çıkabilmektedir. Bankaların uyguladığı tekdüzen hesap planından bir örnekle konu açıklanabilecektir. Bankalarca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesinde (THP) 020-Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası – Türk Parası olarak adlandırılan hesap açıklaması incelendiğinde; bankaların TCMB nezdinde tuttukları alacaklarının kaydedildiği hesap olduğu ifade edilmektedir. Açıklama metninde: "Bankanın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından alacaklarının kaydedildiği bir hesaptır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki serbestçe kullanılabilecek para mevcudu 02000 Vadesiz Serbest Hesap ve 02001 Vadeli Serbest Hesap yardımcı hesaplarında, bloke olarak tutulan vadeli mevduatlar ve elektronik para fonları sırasıyla 02002 Vadeli Serbest Olmayan Hesap ve 02003 Bloke Elektronik Para Fonları yardımcı hesaplarında izlenir." denilmektedir. Oysa aynı genel hesabın alt kırılımının devamında: "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca yayınlanan düzenlemeler uyarınca zorunlu karşılıkların ortalama olarak tesis edilen kısmı 02000 Vadesiz Serbest Hesapta, zorunlu karşılıkların eksik tesis edilmesi nedeniyle bloke ve faizsiz olarak tutulan mevduatlar ise 02002 Vadeli Serbest Olmayan Hesapta izlenir." denilmektedir. TCMB'nin zorunlu karşılık hesaplarına faiz/nema uygulaması olduğu ile birlikte düşünüldüğünde elektronik para fonlarına herhangi bir faiz/nema ödenmediği de anlaşılmış olmaktadır.

Oysa bu durumun mutlak bir yasak olarak değerlendirilemeyeceği Yönetmelik'in 34/3. maddesinde şu şekilde ifade edilmektedir: "Ödeme fonlarının, koruma hesabının bulunduğu bankada gecelik vadede nemalandırılması, ikinci fıkra ile bu fıkraya aykırılık oluşturmaz." Bu düzenleme 1 Aralık 2021 tarihli ilga edilen Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik yerine düzenlenen Yönetmelik ile getirilmiştir. Yönetmelik'te bahse konu ikinci fıkra: "Kuruluş, ödeme fonlarını, diğer fonlardan ayrıştırarak takip eder ve sadece ödeme işleminin gerçekleştirilmesi amacıyla kullanabilir." ibaresini içermektedir. (TCMB, 2021: md. 34/2)

Bu düzenleme, yalnızca ödeme fonları için geçerli olup, sadece aynı bankada gecelik vadede nemalandırma yapılmasına izin vermektedir. Yine de bu istisna, fonların uzun vadeli veya çeşitlendirilmiş yatırım araçlarında değerlendirilmesine olanak tanımamakta; yalnızca çok kısa süreli ve düşük getirili işlemler için bir boşluk sağlamaktadır. Bu durum da uzun vadeli ve getiri avantajı üzerinden yapılandırılmış ürünlerin kullanılıp kullanılamayacağı unsuru yönünden hala potansiyel bir tartışma barındırmaya devam etmektedir. Ancak çalışmamız açısından asıl mevzu; elektronik para fonları için açıkça tanınmamış olsa da, uygulamada dolaylı olarak elektronik para karşılığı fonlara da sınırlı esneklik tanınabileceği yorumlarına neden olmak üzerinden ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle nema konusunun yalnızca faiz tartışmasına indirgenmesi doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Fonların, finansal piyasalarda genel kabul gören düşük riskli araçlarda tutulması, getiri sağlanmasından bağımsız olarak sistemdeki kaynakların etkin kullanımına katkı sunabilir. Ayrıca koruma hesaplarının mutlak biçimde pasif tutulması, finansal piyasaların likidite yapısı üzerinde dolaylı etkiler doğurma potansiyeline sahiptir.

Özetle konu ve tartışma değerlendirilecek olursa; Türkiye'de elektronik para fonlarının korunması, düzenleyici otoriteler açısından bir önceliktir. Bu doğrultuda fonların sadece ödeme amacıyla ve kullanıcı talimatıyla kullanılması öngörülmektedir. Fonların herhangi bir şekilde yatırıma konu edilmesi, teminat gösterilmesi veya kuruluş lehine kullanılması yasaktır.

Koruma hesaplarında yukarıda ifade edilen özelliklere ek olarak Yönetmelik'in 34 ve 35. maddelerine göre fonlar:

- Kuruluşun malvarlığından ayrıştırılmalı,
- Banka nezdinde ayrı hesapta izlenmeli,
- Günlük mutabakatla takip edilmeli,
- Gecikmeksizin koruma hesabına yatırılmalı,
- Elektronik para fonları için en geç gün sonunda TCMB nezdinde bloke edilmelidir.

Fonların bu kadar sıkı kurallarla çevrelenmesi, finansal sistemin güvenliğini artırmakta; fakat diğer yandan bu fonların ekonomik olarak "atıl" kalmasına neden olmaktadır. Gün sonunda bloke edilen ve işletilemeyen yüksek hacimli fonlar, kuruluş açısından sıfır getiri – yüksek operasyonel maliyet dengesizliği yaratmaktadır.

Daha da ötesinde bu fonlara ilişkin sermaye yapısına, kuruluş türüne, müşteri sayısına, temsilci sayısına bağlı olarak ek teminat bulundurulacağı da Yönetmelik 36. maddesi kapsamında detaylı olarak açıklanmaktadır. Bu uygulama, sistemik riski azaltmakla birlikte, özellikle küçük ölçekli EPK'lar için bir sermaye baskısı yaratabilmektedir. Sınırlı gelir kaynaklarına sahip bu kuruluşlar için hem fonların işletilememesi hem de teminat yükümlülüğü önemli bir finansal zorluk oluşturmaktadır.

Bunun yanında nema engelinin dolaylı bir finansal etkisi de likidite boşluğunun kuruluşların kendi fonlarıyla yönetmeleri üzerinden ortaya çıkmaktadır. Elektronik para karşılığı toplanan fonların TCMB nezdinde bloke edilmesi EPK'ların faaliyetleri ile ilgili olarak önemli ölçüde likidite riskine maruz kalmasına neden olmaktadır. Yönetmelik'in 6. maddesinde "Elektronik para ihraç eden kuruluş, diğer kanunların verdiği yetkiler ve koyduğu yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, müşterinin talebi üzerine elektronik paranın karşılığı kadar fonun geri ödenmesine ilişkin işlemleri gecikmeksizin ve her halükarda talebi almasının ardından en geç ertesi iş günü sonuna kadar yapmakla yükümlüdür." ifadelerine yer verilmiştir. Bu hükümden de anlaşılacağı üzere EPK müşterilerinin önemli bir bölümünün elektronik para karşılığı fonlarını talep etmesi durumunda TCMB nezdinde blokeli fonları kullanması mümkün olmadığından ve blokeli hesaplardaki bakiyeler bir gün geriden hesaplandığından aradaki likidite boşluğunu yönetmek için kuruluşların kendi kaynaklarına başvurması gerekecektir. Ödeme yükümlülüğünün bir an için geciktirilmesi ise taleplerin sistemik bir seviyeye ulaşmasına neden olabilecektir. Dolayısıyla, EPK'ların düzenlemelerden kaynaklı likidite riskini yönetebilmesi için bankalar nezdinde vadesiz mevduat tutma gibi alternatif maliyeti yüksek uygulamalar geliştirmesi gerekmektedir.

3. Literatür Taraması

Bu çalışma kapsamında yapılan incelemede, literatürde elektronik para koruma hesapları ve nema yasağına ilişkin çalışmaların ağırlıklı olarak hukuki ve düzenleyici boyutta yoğunlaştığı görülmektedir. Bununla birlikte konuyla ilgili içerik üzerinden ilişkili ifadeler içeren çalışmalar gözden geçirilmiştir.

Güven ve Irmak (2019) çalışmalarında, Kanun kapsamında elektronik para kuruluşlarının tabi olduğu yasal düzenlemeleri detaylı biçimde incelemiş; özellikle elektronik para fonlarının güvenliği ve bu fonlar üzerinde nema elde edilmesinin yasak oluşu konusuna açıklık getirmiştir. Yazarlar, elektronik para kuruluşlarının topladıkları

fonları kendi varlıklarından ayırarak koruma hesaplarında tutmak zorunda olmalarının, kullanıcı haklarının korunması açısından zorunlu bir önlem olduğunu vurgulamıştır. Çalışma, Türkiye'de uygulanan mutlak nema yasağının, Avrupa Birliği uygulamalarıyla karşılaştırıldığında daha sert bir yaklaşım ortaya koyduğunu ve bu durumun yenilikçi ödeme çözümleri geliştiren kuruluşlar için yapısal bir dezavantaj oluşturduğunu savunmaktadır. Diğer yandan elektronik para koruma hesabından çıkarılan fonların nemalandırma şekline ilişkin bir açıklık bulunmadığı, ayrıca elektronik para kabul ederek mal ve hizmet satışı yapan işletmelerin hakları bakımından nemasız uygulamaların teminat vasfını da zayıflattığı belirtilmektedir. Zira aktarım süreleri açısından fonların bu işletmelerin mülkiyetine geçmesinin anlık olmadığı vurgulanmaktadır.

Kahraman (2019) çalışmasında, Türkiye ve Avrupa Birliği'nde elektronik paraya ilişkin düzenlemeler karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Çalışmada doğrudan nema yasağı veya koruma hesaplarının içeriğine yönelik kapsamlı analiz yer almamakla birlikte, Kanun'un 22. maddesi kapsamında elektronik para kuruluşlarının fonların korunmasına ve teminat yükümlülüklerine ilişkin hükümler özetlenmiştir. Yazar, bu hükümlerin kullanıcı haklarını koruma amacı taşıdığını belirtmiş; ayrıca AB düzenlemelerinde bu tür teminat zorunluluğunun bulunmadığına dikkat çekmiştir. Bu yönüyle çalışma, sınırlı düzeyde de olsa elektronik para kullanıcılarının korunması konusunda hukuki çerçeveye değinmekte; ancak nema yasağı gibi düzenlemelere temas etmemektedir.

Büyüktosun (2022) yüksek lisans tezinde, ödeme kuruluşlarının Türk hukukundaki regülasyon çerçevesi detaylandırılmış; özellikle Kanun'un kullanıcı fonlarının şirket varlıklarından ayrılması ve ayrı hesaplarda tutulmasına yönelik hükümleri vurgulanmıştır. Yazar tarafından PSD-II'nin (Payment Services Directive – Ödeme Sistemleri Direktifi) fonların korunmasına ilişkin 10'uncu maddesi incelendiğinde ise ödeme fonlarının korunmasına ilişkin olarak ödeme kuruluşlarında ilgili tutarların koruma hesabına yatırılması veya Üye Devletin yetkili makamları tarafından tanımlandığı şekilde güvenli, likit düşük riskli varlıklara yatırılması şeklinde seçimlik bir hak tanındığını belirtmekle birlikte Türkiye sisteminde ödeme fonları koruma hesapları için bu noktada cevaz verildiği ifade edilmektedir. Bu durumun ise değiştirilmiş yeni yönetmelik ile ancak mümkün hale geldiği de çalışmada belirtilmektedir.

Yapılan incelemede, elektronik para koruma hesapları ve nema yasağına ilişkin tartışmaların iktisadi etkiler ve sektörün finansal sürdürülebilirliği ile bağlantısının literatürde daha sınırlı ve dağınık biçimde ele alındığı görülmektedir.

Diğer yandan yabancı kaynaklarda yapılan araştırmalar neticesinde ulaşılan bazı çalışmalara aşağıda yer verilmektedir.

Consultative Group to Assist the Poor (CGAP) tarafından yayımlanan "Safeguarding Rules for Customer Funds Held by EMIs" başlıklı teknik not, müşteri fonlarının korunmasına yönelik düzenlemelerin yalnızca "ayrıştırma" ve "saklama" yükümlülükleriyle sınırlı olmadığını; mutabakat, hesaplama yöntemleri, raporlama, denetim izi ve operasyonel kontroller gibi unsurların da sistemin etkinliğini belirlediğini vurgulamaktadır. Bu çerçeve, nema yasağı tartışmasının "yasak/izin" ikiliğinden ziyade, fon güvenliği ile operasyonel sürdürülebilirliğin birlikte tasarlanması gerektiğini göstermesi bakımından önemli bir perspektif sunmaktadır (Kerse ve Staschen, 2018)

International Monetary Fund (IMF) tarafından hazırlanan "E-Money: Prudential Supervision, Oversight, and User Protection" çalışması, e-para/EMI'lerin sistemik önem kazandıkça gözetim çerçevesinin sıkılaştığını; fonların güvenli varlıklarda tutulması, saklama altyapısı ve kullanıcı koruması araçlarının ülkeler arasında farklılaştığını ortaya koymaktadır. Çalışma, "safeguarding" düzenlemelerinin ekonomik maliyetler (ör. likidite ihtiyacı, operasyonel yük, uyum maliyeti) ve piyasa yapısı ile birlikte değerlendirilmesi gerektiğini vurgulayarak, nema yasağı/âtıl fon maliyeti tartışmasını daha geniş bir "ihtiyati gözetim ve kullanıcı koruması" bağlamına oturtmaya imkân tanımaktadır (Dobler vd., 2021).

"Regulations and Fintech: A Comparative Study of the Developed and Developing Countries" başlıklı çalışma, fintech alanında regülasyonun inovasyonu nasıl şekillendirdiğini; ülkelerin risk iştahı, kurumsal kapasitesi ve piyasa olgunluğu gibi değişkenlerin düzenleme tercihlerini belirlediğini tartışmaktadır. Bu yaklaşım, Türkiye'deki daha katı nema rejiminin hangi kurumsal gerekçelerle tercih edilmiş olabileceğini ve hangi koşullarda daha "dengeleyici" modellere evrilebileceğini tartışmak için literatür temelli bir zemin sağlayabilir (Vijayagopal vd., 2024).

Bankalar üzerinde yapılan ampirik bir çalışmada, fintech gelişiminin finansal kuruluş kârlılığı üzerinde çift yönlü etkiler doğurabildiğini; bir taraftan rekabet baskısı yaratırken, diğer taraftan teknoloji yayılımı (spillover) kanalıyla zaman içinde verimlilik artışı sağlayabildiğini göstermektedir. Bu tür bulgular, nema yasağı nedeniyle gelir çeşitliliği sınırlı kalan yapılarda "uyum maliyeti–kârlılık" dengesini tartışırken, düzenleme tasarımının piyasa dinamikleriyle etkileşimini daha görünür kılmak açısından değerlendirilebilir (Song vd., 2023).

Küçük gelişmekte olan ekonomilerde yapılan bir diğer ampirik çalışma, fintech kullanımının bankalarda risk alma davranışını ve kârlılığı birlikte etkileyebileceğini; dolayısıyla politika tasarımında "istikrar–rekabet–sürdürülebilirlik" dengesinin kritik olduğunu vurgulamaktadır. Bu perspektif, elektronik para kuruluşlarında nema yasağı nedeniyle doğan fırsat maliyeti ve sürdürülebilir iş modeli tartışmasının, yalnızca mikro ölçekli şirket ekonomisi değil, aynı zamanda finansal istikrar ve düzenleyici hedeflerle ilişkili bir değerlendirme alanı olduğunu destekler niteliktedir. (Chand vd., 2025)

Veale ve Price (1995) çalışmasında, ödeme sistemlerinde ortaya çıkan "float" (ödeme işlemleri ile muhasebeleştirme arasındaki zaman farkından kaynaklı geçici fon tutarları) kavramı ele alınmıştır. Float, ödeme sistemlerinin yapısından kaynaklanan ve bazı tarafların kısa vadeli ancak faizsiz fon kullanmasına imkân tanıyan bir durum olarak tanımlanmıştır. Çalışmada, float'ın sistemik risk yaratabileceği, para politikası uygulamalarını etkileyebileceği ve haksız gelir aktarımına neden olabileceği vurgulanmıştır.

Alliance for Financial Inclusion (2010) raporunda, gelişmekte olan ülkelerdeki elektronik para düzenlemeleri karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Çalışmada, kullanıcı fonlarının korunması için izlenen yasal yaklaşımlar, ayrıştırma zorunluluğu, sigorta teminatı uygulamaları ve elektronik para kuruluşlarının bu fonlar üzerinden gelir elde edip edemeyeceği konuları değerlendirilmiştir. Özellikle nema yasağı, yani fonların faiz geliri yaratacak şekilde işletilmemesi yükümlülüğü, çoğu ülkede kullanıcı fonlarını koruma gerekçesiyle benimsenmiştir. Ancak bu yasağın, elektronik para kuruluşlarının finansal sürdürülebilirliğini zayıflatabileceği ve piyasadaki rekabet koşullarını etkileyebileceği vurgulanmıştır. Raporda, bazı ülkelerin ise sınırlı nemalandırmaya izin verdiği, fakat bu gelirlerin doğrudan kullanıcıya aktarılmasını zorunlu tuttuğu sistemler geliştirdiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, nema yasağı ile tüketici koruması arasında denge kurma çabalarının, uluslararası düzenleyici trendlerde önemli yer tuttuğu anlaşılmaktadır.

Rank ve Tomé (2020) çalışmasında, ödeme hizmeti kullanıcılarının fonlarının korunmasına yönelik AB'deki PSD2 düzenlemeleri ile Brezilya'daki hukuki düzenlemeler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Özellikle, bir ödeme kuruluşunun iflası durumunda kullanıcı fonlarının nasıl korunması gerektiği üzerinde durulmuş ve mevcut koruma düzenlemelerinin hem Avrupa'da hem de Brezilya'da geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Financial Conduct Authority (2021) tarafından yayımlanan teknik notta, elektronik para ve ödeme kuruluşlarının müşteri fonları üzerindeki nemalandırma olanakları ele alınmıştır. Belgede, müşteri fonlarının henüz kullanıcıya aktarılmadan önce kuruluş nezdinde bekletildiği "float" dönemlerinde elde edilen faiz gelirlerinin hukuki niteliği ve bu gelirlerin nasıl muhasebeleştirileceği tartışılmıştır. Ayrıca, Birleşik Krallık mevzuatında koruma hesabı (safeguarding account) kapsamında yer alan fonların yatırılabileceği finansal araçlar ve bankalarla yapılan sözleşmelerin yapısı açıklanmıştır. Türkiye'deki mutlak nema yasağının aksine, FCA'nın bu gelirlerin şeffaf biçimde yönetilmesi ve kullanıcı yararına olması kaydıyla belirli durumlarda nemalandırmaya izin verdiği görülmektedir.

Financial Conduct Authority (2025) tarafından yayımlanan politika belgesinde, ödeme ve elektronik para kuruluşları için müşteri fonlarının korunmasına ilişkin kurallar ayrıntılı biçimde güncellenmiştir. Özellikle, ayrıştırma yükümlülükleri, D+1/T+1 kuralı (fonların bir sonraki iş günü sonuna kadar koruma hesabına aktarılması), ve koruma hesaplarının niteliği gibi konulara netlik kazandırılmıştır. Kuruluşların, fonları güvenli ve tanımlanmış hesaplarda tutması; bu fonlar üzerinde üçüncü tarafların herhangi bir hakkı bulunmaması ve faiz veya başka bir finansal getiri elde edilmemesi gerektiği açıkça belirtilmiştir. Ayrıca, FCA, aylık koruma raporu (Monthly Safeguarding Return) zorunluluğunu getirerek, kuruluşların düzenli olarak koruma yükümlülüklerine uyumlarını belgelemelerini istemektedir.

Yukarıda yer verilen örnek çalışmalardan görüleceği üzere, Türkiye dışında özellikle Avrupa Birliği yazınında güncel tartışmalar ağırlıklı olarak koruma hesaplarının tüketici lehine koruma fonksiyonuna odaklanmaktadır. Bu çalışmada doğrudan ele alınmayan, koruma hesaplarının diğer hesaplardan ayrıştırılması ve koruma fonlarına kaydedilmesi süreçlerinde ortaya çıkabilecek likidite ve mutabakat riskleri de literatürde önemli başlıklar arasında yer almaktadır. Ödeme sistemlerinde gerçekleşen finansal hareketlerin hacmindeki artışın da etkisiyle, son dönemde tartışmaların ağırlık merkezinin nema sağlanıp sağlanmamasından ziyade hesapların güvenliğinin ve bütünlüğünün nasıl sağlanacağı sorusuna kaydığı görülmektedir. Bu durum, ileri vadede Türkiye'de de bu başlıkların daha belirgin biçimde gündeme gelebileceğine işaret etmektedir.

4. Uluslararası Karşılaştırmalar

EPK'lara ilişkin düzenlemeler dünya genelinde benzer güvenlik hedeflerine sahip olmakla birlikte, uygulama biçimleri ülkeden ülkeye önemli farklılıklar göstermektedir. Bazı ülkeler, elektronik para fonlarının tamamen pasif tutulmasını zorunlu kılarken; bazı ülkeler düşük riskli kamu borçlanma araçlarında değerlendirmeye, sınırlı getiriler elde etmeye veya bu getirilerin kuruluş tarafından operasyonel maliyetlerde kullanılmasına izin vermektedir. Bu farklılıklar, Türkiye'nin regülasyon sistemini değerlendirmek açısından önemli karşılaştırma imkânı sunmaktadır. Birleşik Krallık, Kenya, Kolombiya, AB üyesi ülkeler ve Latin Amerika gibi çok farklı ülkelerde uygulanan fon koruma modellerini sistematik olarak karşılaştırılan bir çalışmada ulaşılan bulgular, ülkelerin büyük çoğunluğunun %100 fon karşılığı (1:1) ve yüksek likidite ilkesi uyguladığını; bazı ülkelerin ise sigorta veya inançlı işlem hesapları gibi ek koruma mekanizmaları geliştirdiğini göstermektedir (Oliveros ve Pacheco, 2016). Bu çeşitlilik, elektronik para piyasalarının olgunluk düzeyine ve düzenleyici kurumların risk algısına göre farklı çerçevelerin tercih edilebildiğini ortaya koymaktadır.

4.1 Avrupa Birliği Uygulamaları

Avrupa Birliği'nde EPK'lara ilişkin hukuki çerçeve, öncelikle 2007/64/EC sayılı Payment Services Directive (PSD1), 2009/110/EC sayılı eMoney Directive ve onu güncelleyen 2015/2366/EU sayılı Payment Services Directive (PSD2) kapsamında şekillenmiştir. (European Parliament ve Council, 2009; European Parliament ve Council, 2015) Bu düzenlemelerde ortak amaç, elektronik para ve ödeme hizmeti sağlayıcılarının kullanıcıdan aldıkları fonları kendi varlıklarından tamamen ayrıştırarak koruma yükümlülüğüdür.

eMoney Directive'in 7. maddesi ve PSD2'nin 10. maddesi, fonların iki yöntemle güvence altına alınabileceğini düzenler:

(i) Kullanıcı fonlarının, kuruluşun kendi varlıklarından ayrı özel hesaplarda tutulması veya güvenli, likit ve düşük riskli finansal araçlara yatırılması;

(ii) Alternatif olarak, eşdeğer tutarda bir sigorta poliçesi veya garanti mekanizmasıyla teminat altına alınması.

Bu düzenlemelerle AB, elektronik para fonlarının yatırım aracı olarak kullanılmasını genel itibarıyla yasaklamış, ancak belirli koşullar altında (örneğin kısa vadeli devlet tahvilleri gibi düşük riskli kamu borçlanma araçları) istisnai olarak izin vermiştir. Temel prensip, kullanıcı fonlarının herhangi bir finansal riskten korunması ve kuruluşun iflası hâlinde bu fonların öncelikli olarak iade edilmesini sağlamaktır.

Sonuç olarak, Avrupa Birliği mevzuatı; fonların ayrıştırılması, teminat altına alınması, denetlenmesi ve raporlanması yükümlülüklerini bütüncül biçimde düzenleyerek, elektronik para kuruluşları açısından riskleri minimize eden güvenli bir yasal çerçeve ortaya koymaktadır.

4.2 Birleşik Krallık Uygulamaları

Birleşik Krallık'ta EPK'lar ve ödeme hizmeti sağlayıcıları, Financial Conduct Authority (FCA) tarafından düzenlenmekte olup, kurum bu kapsamda "FG20/1: Our Approach to Payment Services and Electronic Money – Including Safeguarding Requirements" adlı ayrıntılı rehberi yayımlamıştır. Rehber, fonların korunmasına ilişkin yükümlülükleri yalnızca yasal düzeyde değil, operasyonel süreçler açısından da ayrıntılı biçimde tanımlamaktadır. (FCA, 2020)

FCA, "safeguarded funds" olarak tanımlanan müşteri fonlarının, kuruluşun kendi varlıklarından tamamen ayrıştırılması ve yetkili kredi kurumlarında açılmış ayrı "safeguarding" hesaplarda veya sigorta/garanti mekanizmalarıyla korunmasını zorunlu tutmaktadır. Bu fonlar, kuruluşun iflası hâlinde diğer tüm alacaklılardan öncelikli olarak kullanıcılar lehine tahsil edilir.

Kuruluşlar iki koruma yöntemi arasında seçim yapabilir:

(1) Ayrıştırma yöntemi (segregation method) – fonların güvenli ve likit varlıklara yatırılması veya Bank of England / yetkili kredi kurumlarında ayrı hesapta tutulması,

(2) Sigorta veya karşılanabilir garanti yöntemi (insurance or comparable guarantee method) – fonların yetkili bir sigortacı ya da kredi kuruluşu tarafından teminat altına alınması.
Her iki durumda da hesapların yalnızca müşteri fonları için tahsis edilmesi ve başka amaçla kullanılmaması gerekmektedir.

Rehberde, fonların güvenli biçimde değerlendirilebilmesi için yalnızca "secure and liquid assets" kapsamında, örneğin %0 risk ağırlıklı kamu borçlanma araçları veya bu araçlara yatırım yapan fonlara yatırım yapılabileceği belirtilmiştir. Bu uygulama, gelir elde etme amacı taşımamakta, yalnızca fon güvenliği ve likiditeyi sürdürme amacına yöneliktir.

Ayrıca FCA, kurumlara günlük mutabakat yükümlülüğü, fon hareketlerinin ayrıntılı kayıt altına alınması, iç ve dış denetim mekanizmalarının işletilmesi gibi ilave kontrol yükümlülükleri getirmiştir. Bu çerçevede, İngiltere modeli fon güvenliği bakımından AB düzenlemeleriyle aynı temeli paylaşmakta, ancak uygulama ve denetim bakımından daha detaylı ve risk temelli bir yaklaşım sunmaktadır.

4.3 Amerika Birleşik Devletleri Uygulamaları

IMF'nin e-para denetimi üzerine hazırladığı kapsamlı raporda (Dobler vd., 2021), fon saklama ve fonların güvenli varlıklarda tutulması uygulamalarının ülkeler arasında farklılık gösterdiği, özellikle gelişmekte olan ülkelerde EMI'lerin sistemik önem kazandıkça düzenleyici çerçevenin sıkılaştırıldığı belirtilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde elektronik para ve benzeri ödeme hizmetleri, Avrupa'daki gibi tek bir federal düzenlemeye değil, eyalet bazlı bir lisanslama sistemine dayanmaktadır. Bu açıdan doğrudan düzenlemeleri kullanarak yapıyı aktarmak verimli olmayacaktır. Bu sistemde, her eyalet kendi mali otoritesi aracılığıyla yetki lisansları vermekte ve belirli denetim süreçlerini uygulamaktadır.

Çoğu eyalette, kullanıcı fonlarının işletme hesaplarından ayrı tutulması, belirli bir teminatın bulundurulması ve periyodik raporlama yapılması gibi genel prensipler görülmektedir. Bazı uygulamalarda fonların, düşük riskli yatırım araçlarında (örneğin kısa vadeli Hazine tahvilleri) değerlendirilmesine izin verildiği de ifade edilmektedir.

Federal düzeyde, bu kuruluşlar genellikle Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN) nezdinde kayıt altına alınmaktadır. Ayrıca, Consumer Financial Protection Bureau (CFPB) ve Federal Trade Commission (FTC) gibi kurumlar da tüketici koruma alanında belirli roller üstlendiği anlaşılmaktadır.

Genel olarak ABD sistemi, eyalet bazlı farklı uygulamaların bir arada bulunduğu, çok katmanlı ve gözetim odaklı bir yapı sergilemektedir.

4.4 İslami Finans Perspektifi

İslami finans ilkeleri çerçevesinde elektronik para hesaplarında toplanan fonların kullanımı hususunda esas olan, bu fonların güven esasına dayalı şekilde tutulması ve faiz içermeyen işlemlerle değerlendirilmesidir. DSN-MUI (Endonezya Ulusal Şeriat Konseyi) tarafından yayınlanan 116/DSN-MUI/IX/2017 sayılı fetvada da yer verildiğ üzere, elektronik para hesaplarındaki fonların muhafazasında "wadi'ah" (emanet) veya "qardh" (borç) akitleri kullanılabilir. Ancak, fonların değerlendirilmesi sırasında faizsiz finans ilkelerine aykırı uygulamalardan kaçınılmalıdır. Bu bağlamda, nemalandırma işlemi faiz temelli değil, şeriat uyumlu yatırım araçları (örneğin, mudaraba, murabaha, sukuk vb.) üzerinden yürütüldüğünde İslami finans prensipleriyle çelişmediği ifade edilmektedir. Dolayısıyla, kullanıcı fonlarının korunmasına yönelik getirilerin sağlanması, faizsiz finans çerçevesinde meşru yollarla mümkün görülmektedir. Bu değerlendirme, Türkiye'deki nema yasağının mutlak biçimde uygulanmasının, bazı İslami finans ilkeleriyle örtüşse de getiri elde etmenin mutlaka faizle sınırlı olmadığı gerçeğini göz ardı ettiğini ortaya koymaktadır.

5. Tartışma ve Değerlendirme

5.1 Türkiye'nin Tercih Ettiği "Katı Koruma" Modelinin Değerlendirilmesi

Türkiye'nin elektronik para alanındaki yasal yaklaşımı, büyük ölçüde "kullanıcı fonlarının her türlü finansal riskten korunması" ilkesine dayanmaktadır. Bununla birlikte mevduatlarda olduğu gibi tasarruf fonu sigortası mantığından ziyade koruma hesaplarında ayrıştırılmış fonların dokunulmazlığı üzerinden yapı tesis edilmiştir. Bu yaklaşım, hem sektörün ilk tecrübe döneminde BDDK hem de güncel düzenleyici ve denetleyici otorite olan TCMB tarafından sıkı bir biçimde uygulanmakta ve sürekli izlenmektedir. Özellikle aşağıdaki uygulamalar, sistemin mutlak güvenlik anlayışını yansıtmaktadır:

- Fonların hiçbir surette başka amaçlarla kullanılamaması,
- Her gün sonu itibarıyla koruma hesabının TCMB nezdinde bloke edilmesi,
- Kuruluşların bu fonlardan hiçbir gelir sağlayamaması,
- Kullanıcıya faiz veya benzeri menfaat sunulmasının yasaklanması.

Bu yapının avantajları arasında kullanıcı güvenliğinin en üst düzeyde sağlanması, sistemik riskin minimize edilmesi ve kötüye kullanımın önlenmesi sayılabilir. Ancak dezavantajları da ciddi biçimde ortaya çıkmaktadır:

- Yüksek operasyonel maliyetler,
- Fonlar üzerinden gelir elde edememe,
- Rekabet gücünün zayıflaması,
- Sürdürülebilir iş modeli kuramayan küçük kuruluşların pazardan çekilmesi.

Özellikle işlem hacmi yüksek olan, günlük fon akışı milyar TL'leri bulan büyük EPK'lar için bu yapı ciddi bir kaynak israfı anlamına gelmektedir. Fonların güvenli biçimde işletilebileceği modeller varken, tüm sistemin sıfır getiriyle çalışması, Türkiye'nin finansal teknolojilere yatırım yapan girişimcileri için çözümü esasen kolay olmayan bir mücadele zemini sunmaktadır. Türkiye'nin tercih ettiği katı koruma modelinin temel dayanağı, kullanıcı fonlarının hiçbir koşulda risk üstlenmemesini sağlamaktır. Ancak günümüz finansal teknolojileri, riskin tamamen ortadan kaldırılması yerine ölçülmesi ve yönetilmesi üzerine kuruludur. Bu çerçevede, sınırlı yatırım araçlarının kullanımına izin veren modeller, hem fon güvenliğini koruyup hem de kaynak verimliliğini artırarak daha dengeli bir yapı sunabilecektir.

5.2 Uluslararası Modeller ile Türkiye Arasındaki Denge Farkı

Uluslararası örneklerde görüldüğü gibi, güvenlik ilkesi ile getiri üretimi arasında denge kurmak mümkündür. Özellikle AB ve İngiltere modellerinde:

Fonlar, kullanıcıya yansıtılmadan nemalandırılabilmekte,

Elde edilen gelirler kuruluşların operasyonel yüklerini azaltmada kullanılmakta,

Böylece daha sürdürülebilir ve esnek bir model kurulabilmektedir.

Türkiye'de koruma hesabına yatırılan ödeme fonlarının gecelik vadede nemalandırılmasına izin verilmesi, bu anlamda olumlu bir ilk adımdır. Ancak:

Bu düzenleme yalnızca ödeme fonları için geçerli,

Vade sınırlı, risk sıfıra yakın olmalı,

Elektronik para fonlarına doğrudan uygulanabilirliğinde ise belirsiz meydana getirmektedir.

Dolayısıyla Türkiye'nin halihazırda katı koruma modelinden dengeleyici modele geçiş sürecinde bulunduğu söylenebilecektir. Yani mevzuat, getiri konusuna ödeme koruma fonları yönüyle mutlak kapalı olmaktan çıkmış; ancak hâlâ temkinli ve sınırlı bir esneklik tanımaktadır.

Bazı görüşler, elektronik para fonlarının kamu fonu niteliğinde olduğunu ve bu nedenle nema yasağının yalnızca teknik değil etik bir zorunluluk olduğunu ileri sürmektedir. Bu yaklaşım, özellikle İslami finans ilkelerine dayanan kuruluşlar açısından önemlidir. Ancak unutulmamalıdır ki: TCMB'nin de zorunlu karşılık hesaplarında kullandığı nema/faiz kavramları esasen bu getirinin sadece faizle değil İslami finansal araçlar üzerinden de sağlanabileceği yönünden önemli bir işaret olarak görünmektedir. Bu noktada; elektronik para kuruluşlarındaki fonların kullanıcıların mülkiyetinde olduğu, faiz olmak zorunda olmadığı yani düşük riskli yatırım veya gecelik repo gibi enstrümanlarla elde edilen gelir, faizsiz finans ilkeleriyle de uyumlu olabileceği birlikte değerlendirilmelidir.

5.3 Elektronik Para Koruma Hesaplarının İktisadi Etkisi: Nema Yasağının Nicel Bir Değerlendirmesi

Bu çalışmada, elektronik para kuruluşlarının kullanıcı fonlarını korumak amacıyla banka nezdinde tuttukları elektronik para koruma hesabı bakiyeleri, iktisadi etkinin büyüklüğünü göstermek üzere temsil edici değişken olarak kullanılmıştır. Günlük bakiye verilerine kamuya açık kaynaklardan erişilemediğinden, dönem sonu bakiyeleri ortalama bakiye için muhafazakâr bir gösterge olarak kabul edilmiştir. Potansiyel getiri hesabında, varsayımsal oranlar yerine, gecelik ve düşük riskli TL likidite işlemlerini yansıtan BIST TLREF Endeksi'nin 2024 yılına ait yıllık bileşik gerçekleşmiş getirisi esas alınmıştır.

Bu çerçevede hesaplanan potansiyel getiri büyüklükleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 1

Elektronik Para Koruma Hesaplarının Potansiyel Getiri Büyüklüğü (2024)

Elektronik Para Kuruluşu	Elektronik Para Koruma Hesabı (TL)	Referans Getiri Oranı (BIST TLREF, 2024)	Yıllık Potansiyel Getiri (TL)
Turk Elektronik Para A.Ş.	220.000.122	%63,11	138.800.000
İyzi Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş.	206.586.754	%63,11	130.400.000

Kaynak: İlgili şirketlerin 31.12.2024 tarihli bağımsız denetimden geçmiş finansal tabloları; BIST TLREF Endeksi yıllık bileşik getirisi (29.12.2023–30.12.2024).

Elde edilen bulgular, elektronik para koruma hesaplarının nemalandırılmamasının, farklı ölçeklerde faaliyet gösteren kuruluşlar açısından ihmal edilemeyecek bir fırsat maliyeti yarattığını göstermektedir. Bununla birlikte, bu sonuçlar doğrudan bir nema uygulanması önerisi olarak değil; kullanıcı fonlarının güvenliğini zedelemeden, düşük riskli ve kısa vadeli alternatif getiri mekanizmalarının (örneğin gecelik piyasa araçlarına endeksli, sıkı sınır ve gözetim altında) tartışılmasının iktisadi gerekçesini ortaya koyan bir gösterge olarak değerlendirilmelidir.

Bu çalışmada yalnızca iki elektronik para kuruluşuna yer verilmesi, veri erişimi kısıtlarından ziyade metodolojik bir tercihi yansıttığını belirtmek gerekmektedir. Amaç, sektörün tamamı hakkında genelleyici bir çıkarım yapmak değil; kamuya açık, bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolar üzerinden, elektronik para koruma hesaplarının iktisadi büyüklüğüne ilişkin somut bir çıkarım ortaya koymaktır. Bu bağlamda sunulan örnekler, düzenleyici çerçeve altında atıl bırakılan fonların potansiyel etkisini nicel olarak görünür kılmak açısından yeterli kabul edilmiştir. İlgili finansal tablolar kısaca incelendiğinde dahi buradaki nemanın önemli katkı sağlama potansiyeli taşıdığı kolayca görülecektir.

6. Sonuç ve Öneriler

6.1 Genel Değerlendirme

Elektronik para sistemleri, çağdaş finansal mimarinin temel bileşenlerinden biri hâline gelmiştir. Bu sistemlerin sağlıklı işlemesi için hem kullanıcıların korunması hem de elektronik para kuruluşlarının sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekir. Türkiye'deki mevcut regülasyonlar, bu iki hedef arasında güvenlik lehine bir tercih ortaya koymaktadır.

Mevcut uygulama, kullanıcı fonlarının her koşulda pasif ve atıl kalmasına neden olmakta; bu durum da hem ekonomik kaynak israfı hem de girişimciliğin önünde güçlük teşkil etmektedir. Mevzuatın güvenliği önceliklendirmesi anlaşılır olmakla birlikte, bunun mutlak ve değişmez bir yasağa dönüşmesi, finansal inovasyonu ve rekabeti zayıflatma riski taşımaktadır.

Bu çalışmada sunulan nicel göstergeler, koruma hesaplarının mutlak pasif tutulmasının finansal kaynakların fiilen atıl kalmasına yol açtığını; bunun da ekonomik açıdan bir israf ve kayda değer bir fırsat maliyeti doğurduğunu göstermektedir.

Bu durum, mevcut düzenleyici yaklaşımın yalnızca güvenlik değil, aynı zamanda kaynakların etkin kullanımı bakımından da yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

6.2 Politika Önerileri

Ayrıştırılmış fonlar için sınırlı nema serbestisi tanınmalıdır: belirli risk kriterlerine uygun yatırım araçlarında gecelik ya da haftalık vadeyle değerlendirme yapılabilir. Mevzuattaki mevduat niteliğinden kaçınma hassasiyeti sebebiyle bu değerlendirme yalnızca kurumsal sürdürülebilirlik amacıyla olmalı, kullanıcıya doğrudan yansıtılmamalıdır.

Kuruluş ölçeğine göre kademeli esneklik tanınmalıdır: kuruluşların ödeme hacmi gibi ölçülere göre çeşitlendirilmiş oranlarda veya finansal enstrümanlarda nemalandırma yetkisi verilebilir.

Gelir paylaşımı modelleri tartışılmalıdır: mevduata benzeme endişesi duyulmadığı durumda; elde edilen gelirin bir kısmının kullanıcıya iade edilmesi sosyal fayda doğurabilir.

Fıkhi ve etik yaklaşımlar için alternatif finansal araçlar tanıtılmalıdır: kira sertifikası (sukuk), faizsiz yatırım fonları vb. araçlarla şeriata uygun değerlendirme modelleri geliştirilmelidir.

Yasal netlik sağlanmalıdır: elektronik para ve ödeme fonları arasındaki ayrımın gerekçeleri netleştirilmeli, gecelik nemalandırma yetkisinin kapsamı mevzuatta açık biçimde belirtilmelidir. Dijital finans stratejisi ile entegre reform planı hazırlanmalıdır: Türkiye'nin dijital finans vizyonu, EPK regülasyonlarıyla entegre biçimde yeniden düzenlemelerle yapılandırılabilir.

Fonların korunması, banka aktarımlarındaki zaman farklılıklarının mutabakat sorunları ya da likidite riski meydana getirebileceği gibi pek çok konu yeni çalışma alanları olarak beklemektedir. Ancak yukarıdaki öneriler ışığında ve bu çalışma amacı kapsamında öncelikli olarak elektronik para koruma hesaplarına nema verilmesi konusunun hızla çözüme kavuşturulması gerektiği düşünülmektedir. Bu çerçevede, fon güvenliğini zedelemeyecek ölçüde sınırlı, şeffaf ve denetlenebilir bir nemalandırma rejiminin mevzuatta açık biçimde tanımlanması, kullanıcı koruması ile sektörel sürdürülebilirlik arasındaki dengenin kurulmasına katkı sağlayacaktır. Bu yaklaşım temelinde, aşağıda mevcut mevzuat ve değişiklik önerisine yer verilecektir. Böylece özellikle sürdürülebilirlik açısından kuruluşların en azından operasyonel yüklerini hafifletecektir. Diğer yandan mevzuattaki sınırlı faaliyet alanının bir sonucu olarak meydana gelen gelir çeşitliliğinin azlığına da bir katkı sağlayacaktır.

Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı İle Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik'te değiştirilmesi önerilen madde:

Tablo 2
Mevzuata İlişkin Mevcut Hüküm ve Değişiklik Önerisi

Elektronik para karşılığı toplanan fonların korunması MADDE 35 Mevcut (3)	**Elektronik para karşılığı toplanan fonların korunması MADDE 35 Öneri (3)**
Elektronik para koruma hesabının gün sonu bakiyesi, elektronik para koruma hesabının bulunduğu banka tarafından Banka nezdindeki hesabında bloke edilir. Bu fıkranın uygulanmasında gün sonu bakiyesi tam iş günlerinde saat 16.30; yarım iş günlerinde saat 12.00 itibarıyla hesaplanır. Banka, gün sonu bakiyesinin hesaplanma saatini değiştirmeye yetkilidir.	Tedavüldeki elektronik para tutarına ilişkin fonlar, tam iş günlerinde saat 16:30, yarım iş günlerinde saat 12.00 itibarıyla, 5411 sayılı Kanun kapsamındaki bir banka nezdinde, kuruluş adına açılacak ve sadece bu fonların korunması amacıyla kullanılacak koruma hesaplarına yatırılır. Bu hesap, ilgili banka nezdinde elektronik para koruma hesabı olarak tanımlanır ve banka ile yapılacak sözleşmede hesabın bu niteliği açıkça belirtilir. Elektronik para koruma hesabının, koruma hesabının bulunduğu bankada gecelik vadede nemalandırılması, dördüncü fıkra ile bu fıkraya aykırılık oluşturmaz.

TCMB yukarıda yer verilen maddeyi fonların korunması dışında amaçlarla da benimsemiş olabilir. Örneğin fonların bankalarda bırakılması durumunun parasal tabanın yönetiminde bir unsur olarak dikkate alınması da muhtemeldir. Böyle bir senaryoda bankaların zorunlu karşılık hesaplarında bu tutarların da hesaplamalara dahil edilmesi ancak daha yüksek oranlarla bir nemaya konu edilmesi etkin bir seçenek olacaktır. Bu durumda bankaların TCMB'den aldıkları nema üzerinden elektronik para kuruluşlarına yansıtmaları meselesi bir pazarlık unsuru haline gelip serbest piyasaya bırakılabileceği gibi burada eşleştirilen nemaların doğrudan kuruluşlara aktarılmasının zorunlu tutulması yönteminin de düzenleyici otorite tarafından alternatif bir model olarak değerlendirilmesi mümkündür.

Kaynakça

Alliance for Financial Inclusion. (2010). Enabling Mobile Money Transfer: The Central Bank of Kenya's treatment of M-Pesa. Bangkok, Thailand: AFI. Erişim: https://www.afi-global.org/publications/enabling-mobile-money-transfer-the-central-bank-of-kenyas-treatment-of-m-pesa/ (Erişim Tarihi: 07.11.2025)

Büyüktosun, Ö. (2022). *Türk Hukukunda Ödeme Kuruluşlarının Regülasyonu* Hukuk Yüksek Lisans Tezi. Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü Hukuk Yüksek Lisans Programı. İstanbul.

Chand, A., Mishra, T., Narayan, P. K., and Phan, D. H. B. (2025). Fintech Adoption, Bank Risk-Taking And Profitability İn Small Developing Economies. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, 85, 101740.

Committee on Payments and Market Infrastructures, & World Bank Group. (2020). *Payment Aspects of Financial Inclusion in The Fintech Era. Bank For International Settlements.* Erişim: https://www.bis.org (Erişim Tarihi: 12.11.2025)

Dobler, M., Garrido, J., Grolleman, D. J., Khiaonarong, T., and Nolte, J. (2021). E-Money: Prudential Supervision, Oversight, And User Protection (IMF Departmental Paper No. 21/027). International Monetary Fund.

European Parliament and Council. (2009). Directive 2009/110/EC on the Taking up, Pursuit And Prudential Supervision of The Business Of Electronic Money İnstitutions.

European Parliament and Council. (2015). Directive (EU) 2015/2366 on Payment Services in The internal Market (PSD2).

Financial Conduct Authority (FCA). (2020). FG20/1: Guidance on the FCA's Approach to Safeguarding Customer Funds. Erişim: https://www.fca.org.uk (Erişim Tarihi: 14.11.2025)

Financial Conduct Authority (FCA). (2021, May). Interest on Float and Safeguarding Accounts in the E-Money and Payment Institutions Sector (Technical Note). Erişim: https://www.fca.org.uk/publication/technical/2021_05_Technical_Note_Interest_Float_Accounts.pdf (Erişim Tarihi: 04.12.2025)

Financial Conduct Authority (FCA). (2025). PS25/12: Safeguarding Customer Funds – Feedback to CP23/20 and Final rules. Erişim: https://www.fca.org.uk/publication/policy/ps25-12.pdf (Erişim Tarihi: 04.12.2025)

Güven, Ç., ve Irmak, O. (2019). 6493 Sayılı Kanunda Elektronik Para Ve Elektronik Para Kuruluşlarının Tâbi Olduğu Hukuki Çerçeve. *Terazi Hukuk Dergisi,* 14(146): 17–27.

Kahraman, A. (2019). Elektronik Paraya İlişkin Avrupa Birliği ve Türk Düzenlemeleri. *Bilişim Hukuku Dergisi,* 3(2): 1–25.Erişim: https://dergipark.org.tr/en/pub/bilisimhukukudergisi/issue/52214/683029 Erişim Tarihi: (05.12.2025)

Kerse, M., and Staschen, S. (2018). Safeguarding Rules for Customer Funds Held By Electronic Money Issuers (EMIs). Consultative Group to Assist the Poor (CGAP) Technical Note.

Oliveros, R. M., and Pacheco, L. (2016). Protection of Customers' Funds in Electronic Money: A Myriad of Regulatory Approaches. BBVA Research – Financial Inclusion Watch Report. Erişim: https://www.bbvaresearch.com (Erişim Tarihi: 05.12.2025)

Rank, P., and Tomé, M. (2020). PSD2 and the Safeguarding of Clients' Funds: A Comparative Analysis with Respect to Funds of Payment Service Users in the Netherlands and Brazil. Butterworths Journal of International Banking and Financial Law, October 620–623.

Song, Y., Yu, J., and He, Y. (2023). Fintech Development and Bank Profitability: Evidence From Panel Data. *Finance Research Letters*, 52, 103430.

T.C. Yasalar. (2005). 5411 sayılı Bankacılık Kanunu. Resmî Gazete, 01.11.2005, sayı 25983

T.C. Yasalar. (2013). 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun. Resmî Gazete, 27.06.2013, sayı 28690.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB). (2021). *Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik*. 01.12.2021, sayı 31676.

Vijayagopal, R., Jain, P., and Viswanathan, S. (2024). Regulations and Fintech: A comparative Study of Developed and Developing Countries. *Journal of Financial Regulation and Compliance,* 32(1): 45–63.

Veale, J. M., and Price, R. W. (1995). Payment System Float and Float Management. In T. J. T. Baliño and C. Enoch (Eds.), *Payment Systems in Global Perspective* (pp. 145–163). Washington: International Monetary Fund.